Konkurs Przedmiotowy z Geografii

dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko – pomorskiego

Etap szkolny – 15 października 2024 r.

Kod ucznia: _____

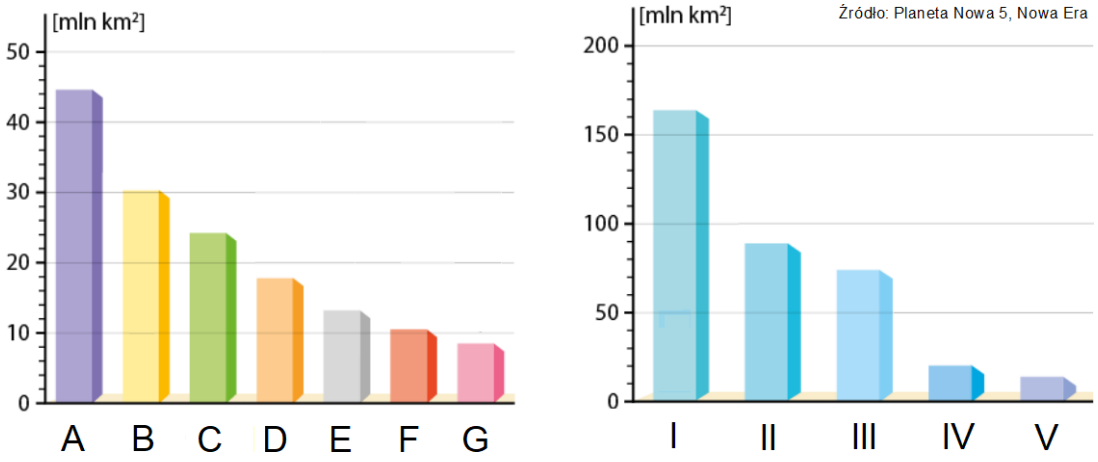
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy zawiera **12 stron i składa się z 20 zadań**. Jeżeli zauważysz jakiekolwiek braki lub błędy w druku zgłoś ten fakt szkolnej komisji konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia zadań.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych.
8. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut. Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
9. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, którą można uzyskać.

Zadanie 1. (0 – 3 p.)

Wykres przedstawia powierzchnię kontynentów (A – G) i powierzchnię oceanów (I – V). Oceń prawdziwość każdego zdania. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

Powierzchnię Europy przedstawia słupek E.	P	F
Obie Ameryki (Północna i Południowa) razem są większe od Azji.	P	F
Łączna powierzchnia lądów jest mniejsza niż powierzchnia Oceanu Spokojnego.	P	F

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

Określ położenie wybranych elementów siatki geograficznej na wskazanych kontynentach. Jeżeli wybrany element siatki geograficznej przechodzi przez dany kontynent, wstaw znak X w odpowiednim miejscu w tabeli.

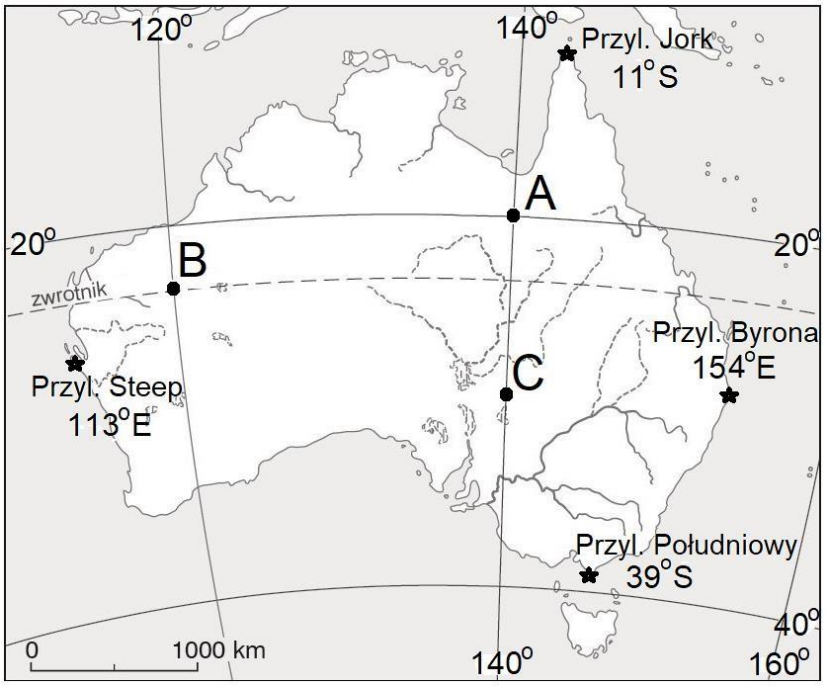
Na podstawie: https://commons.wikimedia.org

			
równik			
południk zerowy			
południk 180^0			
zwrotnik Koziorożca			

Zadanie 3. (0 – 7 p.)

Na mapie najmniejszego kontynentu wyróżniono punkty A – C oraz podpisano skrajne punkty Australii. Na podstawie mapy wykonaj polecenia.

Mapa Australii: dlanauczyciela.pl

A – Uzupełnij luki w zapisie współrzędnych geograficznych punktu B.

Punkt B znajduje się na …….. stopniu długości geograficznej ……..……
i na …… stopniu szerokości geograficznej …….…… .

B – Oceń prawdziwość każdego zdania. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

Słońce góruje w zenicie tylko w punkcie B.	P	F
22 czerwca dzień jest najkrótszy w punkcie C.	P	F
Południe słoneczne w punkcie A i w punkcie C jest jednocześnie.	P	F

C – Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzupełnienie 1 lub 2.

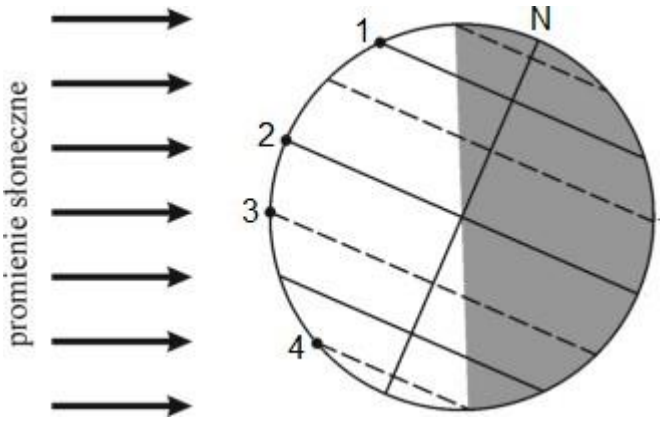
Rozciągłość równoleżnikowa Australii wynosi około

A	40°,	w następstwie której	1	odległość między Przyl. Południowym a Przyl. Jork wynosi ok. 3,5 tys. km.
B	30°,		2	różnica czasu słonecznego na obszarze Australii wynosi ponad 2,5 godziny.

Zadanie 4. (0 – 3 p.)

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi w jednym z charakterystycznych dni roku oraz zaznaczono punkty 1 - 4.

Na podstawie: CKE 2023

A – Wybierz odpowiedź A, B lub C i jej uzasadnienie 1, 2 lub 3.

Rysunek przedstawia oświetlenie Ziemi w dniu, kiedy Słońce góruje w zenicie nad

A	zwrotnikiem Raka,	w następstwie czego	1	na półkuli północnej skończyła się kalendarzowa jesień i rozpoczyna się zima.
B	równikiem,		2	w okolicach bieguna północnego rozpoczyna się noc polarna.
C	zwrotnikiem Koziorożca,		3	na półkuli południowej kończy się lato i rozpoczyna się jesień.

B – Wybierz odpowiedź. Dzień trwa 24 godziny w punkcie oznaczonym numerem

A – 1, B – 2, C – 3, D – 4.

Zadanie 5. (0 – 4 p.)

Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedzi spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedzi spośród oznaczonych literami C i D.

- Zmiana długości dnia i nocy oraz występowanie pór roku to konsekwencje ruchu **A / B** Ziemi, który odbywa się wokół **C / D**.

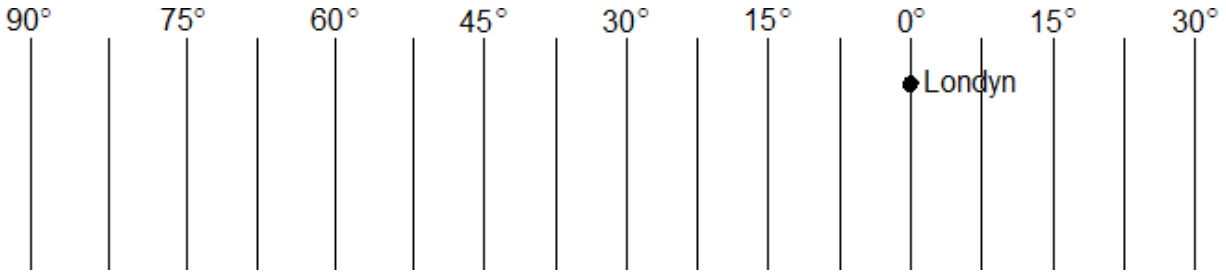
  A – obrotowego, B – obiegowego, C – własnej osi, D – Słońca.

- Kiedy w Australii dzień i noc mają taką samą długość, a w kolejnych dniach Słońce będzie górowało coraz wyżej nad widnokręgiem, to w Polsce rozpoczyna się kalendarzowa **A / B** i dzień będzie trwał coraz **C / D**.

  A – wiosna, B – jesień, C – dłużej, D – krócej.

Zadanie 6. (0 – 4 p.)

Na rysunku przedstawiono układ południków przechodzących przez środek wybranych stref czasowych oraz południków stanowiących ich granice.

A – Narysuj i podpisz południki przechodzące przez Warszawę (52°N; 21°E) i przez Nowy Jork (40°N; 74°W).

B – Oblicz, która godzina czasu strefowego jest w Nowym Jorku i w Warszawie w chwili, gdy zegar ustawiony według czasu uniwersalnego wskazuje godzinę 2:00.

Obliczenia:

Odpowiedź: Czas strefowy w Warszawie - ……..

Czas strefowy w Nowym Jorku - ……..

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

W każdym dniu roku południe słoneczne we Włocławku ($19^0$00'E) jest wcześniej niż w Bydgoszczy ($18^0$00'E), a w Bydgoszczy wcześniej niż w Więcborku ($17^0$30'E).

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

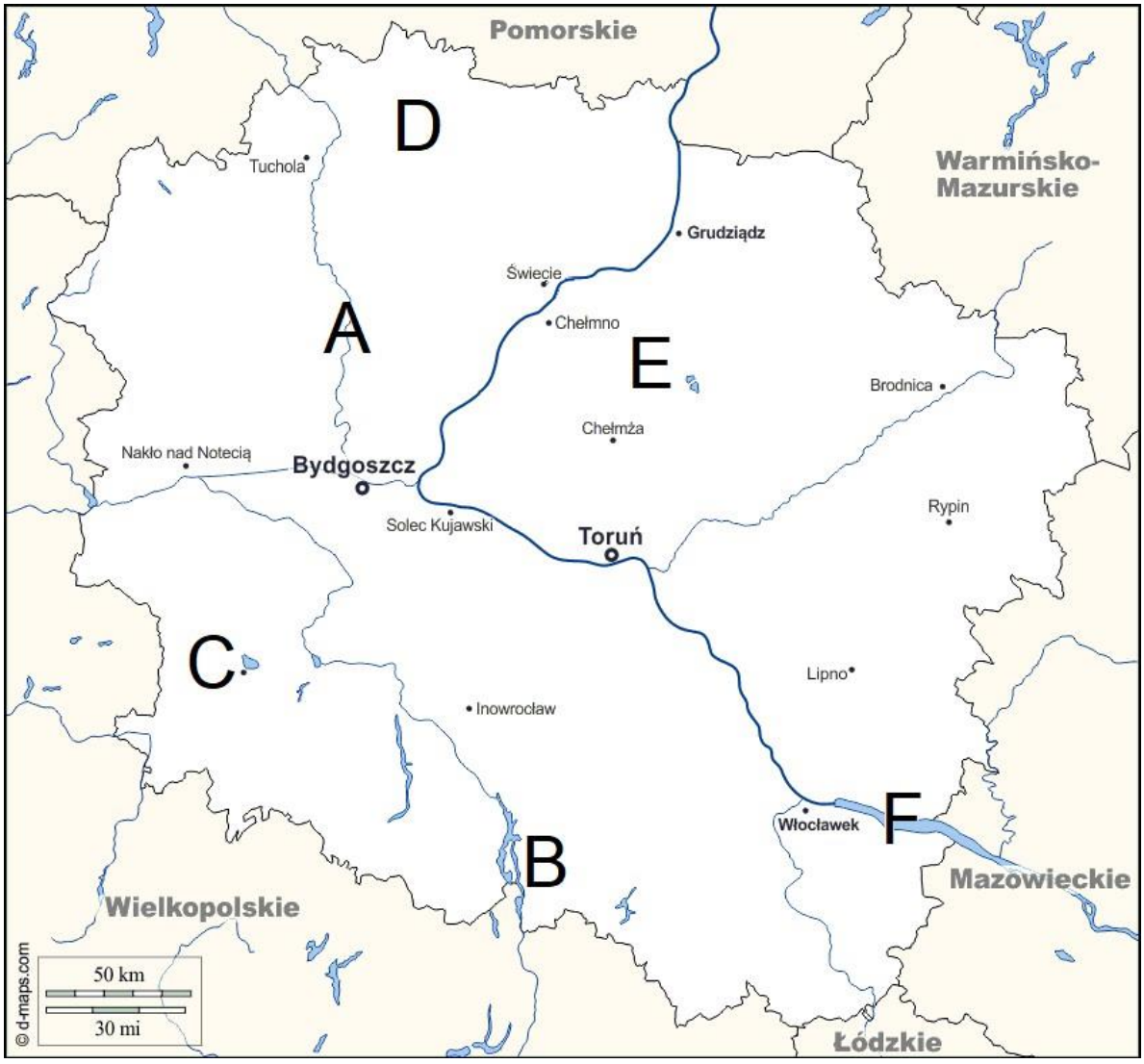
Kolejność momentu południa słonecznego w miastach jest następstwem ruchu **A / B** Ziemi, który odbywa się **C / D**.

A – obrotowego
B – obiegowego
C – z zachodu na wschód
D – ze wschodu na zachód

Zadanie 8. (0 – 6 p.)

Rozpoznaj obiekty geograficzne, których położenie na mapie województwa kujawsko-pomorskiego oznaczono literami A – F.

Uzupełnij luki w zapisach nazwami własnymi odpowiednich obiektów.

A	rzeka		D	Bory	
B	jezioro		E	Pojezierze	
C	miasto		F	Zbiornik	

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Mapa przedstawia rozmieszczenie parków krajobrazowych w woj. kujawsko-pomorskim.

Zapisz nazwy parków krajobrazowych oznaczonych literami A i B.

Na podstawie: https://kujawsko-pomorskie.pl/

Odpowiedź: A - ……..

B - ……..

Zadanie 10. (0 – 2 p.)

Uzupełnij luki w zdaniach określeniami wybranymi spośród podanych w nawiasach.

Rezerwat przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego położony jest na skraju (*Borów Tucholskich / Puszczy Bydgoskiej*) ..... Jest najstarszym rezerwatem w Polsce i został utworzony dla ochrony jednego z największych naturalnych stanowisk cisa (*pospolitego / japońskiego*).....w Europie.

Zadanie 11. (0 – 3 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby opis zdjęcia był poprawny.

Na podstawie: https://kujawsko-pomorskie.pl/

Zdjęcie przedstawia dolinę Drwęcy na obszarze **Brodnickiego / Tucholskiego** Parku Krajobrazowego. Płynąca woda przenosi materiał skalny. Przy jednym brzegu osadza się materiał, natomiast drugi brzeg jest podmywany. Brzeg rzeki podcinany przez erozję boczną (niszczony) oznaczono na zdjęciu literą **A / B.** Literą C oznaczono **starorzecze / zatokę**.

Zadanie 12. (0 – 2 p.)

Zdjęcie przedstawia Kamień św. Wojciecha w Leosi (woj. kujawsko-pomorskie), który został uznany za pomnik przyrody.

Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzupełnienie 1 lub 2.

Zdjęcie: https://pl.wikipedia.org/

Przedstawiona skała granitowa jest

A	głazem narzutowym,	który	1	został przyniesiony przez lądolód skandynawski.
B	fragmentem murów,		2	pozostał po zniszczonym zamku krzyżackim.

Zadanie 13. (0 – 6 p.)

Na zdjęciach 1 - 3 przedstawiono atrakcyjne turystycznie miejsca w Polsce z charakterystycznymi dla nich formami terenu.
Przyporządkuj do każdego zdjęcia krainę geograficzną i nazwę skały, w której dana forma terenu została utworzona. Uzupełnij tabelę wybierając nazwy z niżej podanych.

Skały: granit, less, piasek, sól kamienna, wapień.

Krainy geograficzne: Nizina Mazowiecka, Pobrzeże Słowińskie, Pojezierze Mazurskie, Wyżyna Krakowsko–Częstochowska, Wyżyna Lubelska.

Zdjęcia: https://pl.wikipedia.org/

Zdjęcie 1

Zdjęcie 2

Zdjęcie 3

Nr zdjęcia	Skała	Kraina geograficzna
1		
2		
3		

Zadanie 14. (0 – 5 p.)

Rozwiąż krzyżówkę wpisując nazwy form charakterystycznych dla krajobrazu wysokogórskiego Tatr.

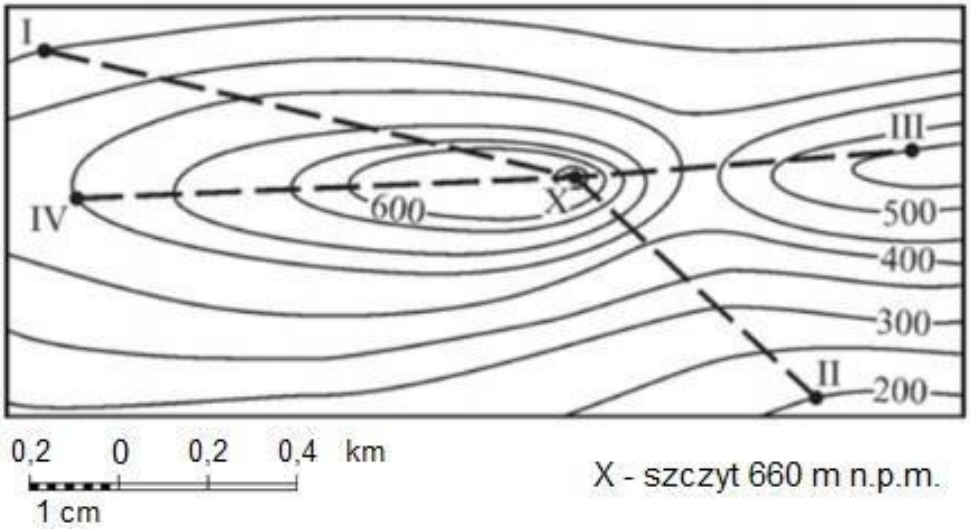
		1.	T				
2.			A				
	3.		T				
	4.		R				
	5.		Y				

1. Ostry szczyt lub skałka o stromych ścianach.
2. Rumowisko skalne u wylotu żlebu.
3. Inna nazwa jeziora górskiego.
4. Wąski, skalisty grzbiet górski.
5. Najwyższy szczyt Polski.

Zadanie 15. (0 – 6 p.)

Na mapie poziomicowej zaznaczono cztery szlaki turystyczne prowadzące z punktów I – IV na szczyt X.

Na podstawie: CKE 2023

A – Odczytaj i zapisz wysokość bezwzględną punktu I

Odpowiedź: ……

B – Wybierz odpowiedzi.

- W kierunku północno-zachodnim będzie przemieszczał się turysta wędrujący na szczyt X z punktu

  A – I, B – II, C – III, D – IV.

- Przez przełęcz przejdzie turysta wędrujący na szczyt X z punktu

  A – I, B – II, C – III, D – IV.

- Największą różnicę wysokości pokona turysta wędrujący na szczyt X z punktu

  A – I, B – II, C – III, D – IV.

C – Oblicz, jaką odległość pokona turysta wędrujący na szczyt X z punktu IV, jeżeli na mapie długość trasy wynosi 6 cm. W obliczeniach zapisz skalę mapy w postaci mianowanej.

Obliczenia:

Odpowiedź: ……..……..

Zadanie 16. (0 – 1 p.)

U podnóża Himalajów rosną wyjątkowo bujne, wiecznie zielone lasy, a w najwyższych partiach gór duże powierzchnie zajmują lodowce górskie.

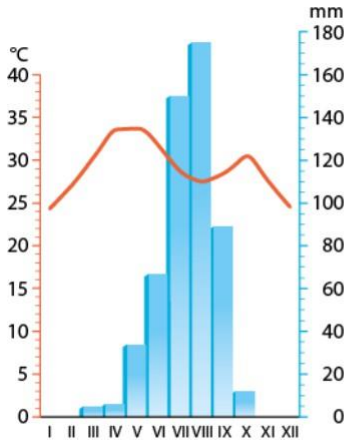
Zapisz **główną** przyczynę zmiany szaty roślinnej wraz ze wzrostem wysokości n.p.m.

Odpowiedź: ……..……..……..

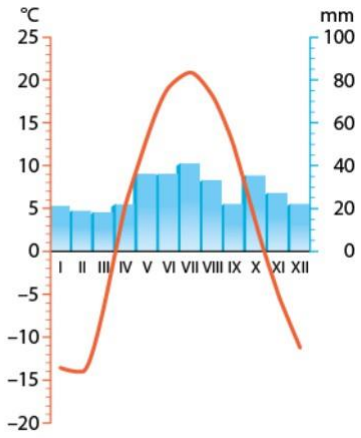
Zadanie 17. (0 – 4 p.)

Wykresy przedstawiają warunki klimatyczne dla stacji położonych w strefach krajobrazowych, w których dominują rozległe obszary porośnięte głównie trawami.

Na podstawie: CKE 2023

Stacja I

Stacja II

Uzupełnij luki w zdaniach określeniami wybranymi spośród podanych w nawiasach.

Stacja I położona jest w strefie (*prerii / sawann*) .....występujących w klimacie (*równikowym / zwrotnikowym*) .....Stacja II położona jest w strefie (*sawann / stepów*) ..... występujących w klimacie umiarkowanym (*morskim / kontynentalnym*) ……..……...

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Połącz w pary zwierzęta z krajobrazami, dla których są one bardzo charakterystyczne.

1.	fenek	A.	sawanna
2.	suseł	B.	step
3.	antylopa	C.	pustynia

Odpowiedź: 1. - …… 2. - ……. 3. - …….

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

Wybierz odpowiedzi. Która cecha jest wspólna dla wybranych par krajobrazów?

• krajobraz pustyń gorących i krajobraz pustyń lodowych

A – niewielkie opady, B –występowanie kaktusów,
C – uprawa roślin w oazach, D – duże obszary piaszczyste.

• krajobraz tundry i krajobraz tajgi

A – brak lasów, B – długi okres wegetacji,
C – gleby brunatne, D – wieloletnia zmarzlina.

• krajobraz wilgotnych lasów równikowych i krajobraz lasów liściastych i mieszanych

A – zrzucanie liści na zimę, B – warstwy roślinności w lesie,
C – całoroczna wegetacja, D – występowanie drzew iglastych.

Zadanie 20. (0 – 6 p.)

Na podstawie opisu rozpoznaj grupy ludności prowadzące tradycyjny tryb życia w różnych strefach krajobrazowych.
Wybierz odpowiedzi A lub B i ich uzupełnienie 1 lub 2.

• Jest to lud pasterski, żyjący na sawannie. Często prowadzi koczowniczy tryb życia. W kulturze ludu duże stado bydła jest miarą bogactwa. Mieszkańcy budują okrągłe domy - szkielet z drewnianych tyczek oblepiają mieszanką błota i trawy.

Opis przedstawia zajęcia

A	Pigmejów,	którzy mieszkają	1	w Kotlinie Kongo.
B	Masajów,		2	na Wyżynie Wschodnioafrykańskiej.

• Ludzie mieszkają w drewnianych domach, najczęściej postawionych na palach. Zajmują się hodowlą reniferów, myślistwem i połowem ryb. Surowy klimat nie pozwala mieszkańcom na uprawianie roślin.

Opis przedstawia tradycyjne zajęcia

A	Jakutów,	którzy mieszkają	1	w oazach na Saharze.
B	Beduinów,		2	na Wyżynie Środkowosyberyjskiej.

• Rdzenni mieszkańcy budują kamienne domy. Zajmują się hodowlą jaków, owiec i kóz, uprawiają małe poletka ryżu i herbaty. Mężczyźni często pełnią funkcję tragarzy i przewodników wypraw.
Zdania opisują

A	Inuitów,	którzy mieszkają	1	w Himalajach.
B	Szerpów,		2	na Wyżynie Wschodnioafrykańskiej.

Brudnopis